

De gemeenteraad Gulpen-Witterm
Postbus 56
6271 AB Gulpen

Uw brief van :	Behandeld door : R. Defaux
Uw kenmerk :	Onderwerp : Raadsinformatiebrief monitoring Omgevingswet
Ons kenmerk: U.24.01324	Dossiercode :
	Bijlagen :
	Verzonden :

Geachte raadsleden,

Inmiddels is de Omgevingswet al weer een half jaar in werking en is de implementatie vrij geruisloos verlopen. Ook in onze organisatie zijn er in deze eerste fase van de invoering van de Omgevingswet geen noemenswaardige problemen opgetreden. Desondanks blijkt in de praktijk dat het landelijke Digitaal Stelsel Omgevingswet (DSO) nog serieuze mankementen vertoont.

In dat kader willen wij voor de goede orde nogmaals benadrukken dat de Omgevingswet een transitieproces betreft waarbij verschillende onderdelen / instrumenten van de Omgevingswet pas op later tijdstip (uiterlijk 2032) gereed hoeven te zijn (omgevingsvisie 2027, omgevingsplan 2032). De volledige implementatie van de Omgevingswet is immers zo veelomvattend en complex dat hiermee veel tijd en capaciteit is gemoeid. De wetgever heeft dit onderkend en die tijd ook beschikbaar gesteld. We zijn op de goede weg maar zeker nog niet klaar.

Motorblok Omgevingswet (DSO) draait verre van soepel

Hoewel het ontvangen, behandelen en verlenen van omgevingsvergunningen niet tot problemen heeft geleid binnen onze organisatie, blijken sommige onderdelen van het DSO nog veel te ingewikkeld en niet gebruiksvriendelijk. O.a. het publiceren van omgevingsdocumenten op de digitale omgeving blijkt nodeloos gecompliceerd, zo ook het raadplegen van de regels op de digitale omgeving en de ingevoerde vergunningcheck.

Sinds de invoering van de Omgevingswet krijgen we veel vragen over de vergunningcheck van het DSO. Daarin zijn de van toepassing zijnde regels van het Rijk en alle decentrale overheden geïntegreerd. Veel vragen aan burgers/bedrijven blijken uitermate ingewikkeld of zijn zelfs overbodig. Daarnaast blijkt dat initiatiefnemers niet kan worden verplicht een emailadres achter te laten, waardoor de communicatie soms moeizaam verloopt.

Ook hapert de kaartviewer van het DSO waarmee doorgevoerde wijzigingen zichtbaar worden gemaakt en werkt de verbinding tussen het DSO en officiële bekendmakingen.nl niet goed. Het zijn problemen die bij de invoering reeds bekend waren, maar nog steeds niet opgelost zijn. De oplossingen daarvoor zullen vanuit Den Haag moeten komen, maar laten op zich wachten.

Planontwikkeling

Voor de planontwikkeling werken veel gemeentes (zo ook de onze) momenteel nog (noodgedwongen) met de zogenaamde Tijdelijke Alternatieve Maatregel (TAM-IMRO), waarbij grotendeels gebruik gemaakt kan worden van de vertrouwde ontwikkelpraktijk (conform de oude Wet op de Ruimtelijke Ordening). Van planontwikkeling gebaseerd op STOP-TPOD (nieuwe standaarden voor omgevingsplandocumenten onder de Omgevingswet) wordt (behoudens enkele centraal aangestuurde praktijkoefeningen) geen gebruik gemaakt vanwege de vele technische problemen die hiermee gepaard gaan. Het DSO is op dit onderdeel ook nog niet uit ontwikkeld en er vinden nog steeds technische aanpassingen plaats. Softwareleveranciers moeten als gevolg daarvan aanpassingen in de gemeentelijke applicaties doorvoeren. Zolang het DSO en de applicaties aan veranderingen onderhevig blijven, kan er geen omgevingsplan gewijzigd worden en digitaal beschikbaar worden gesteld in het DSO. Daarbij is parallel wijzigen en besluiten (meerdere plannen tegelijkertijd wijzigingen en hierover besluitvorming laten plaatsvinden in een en dezelfde raadsvergadering) eveneens technisch gezien nog een probleem.

Van rechtswege beschikken we weliswaar per 1-1-2024 over een tijdelijk omgevingsplan (bestaande uit de bestemmingsplannen, bruidsschat en enkele verordeningen) maar het wijzigen van dit tijdelijk omgevingsplan c.q. het opstellen van een nieuw definitief gebiedsdekkend omgevingsplan kent momenteel nog vele beperkingen en uitdagingen

Overigens werd in de maanden voorafgaand aan de invoering van de Omgevingswet (landelijk gezien) een hausse aan plannen ingediend en ambtelijk verwerkt, waardoor nu redelijkerwijs sprake is van luwte in de planontwikkeling. Ook in onze gemeente is dit het geval geweest.

Onvolkomenheden

De onvolkomenheden van het digitaal stelsel komen steeds scherper naar voren, mede door de indringende ketentesten die nog steeds worden uitgevoerd en feitelijk onderdeel zijn gaan uitmaken van de dagelijkse praktijk. Daaruit blijkt dat de planketen (digitale procedure in DSO voor planontwikkeling) ondermaats functioneert. Veel voor gemeenten onontbeerlijke functionaliteiten ontbreken of vertonen mankementen. Daardoor zijn gemeenten niet in staat om zelfstandig een wijziging in het omgevingsplan te publiceren. Derhalve zal voor planontwikkeling de TAM-IMRO binnenkort met een jaar zal worden verlengd.

Daarmee worden de door de gemeente voorziene problemen rond de invoering van de Omgevingswet over langere tijd uitgesmeerd, maar zijn ze niet verdwenen. Ze zijn mede door de TAM-IMRO-maatregel (alsmede de plannen die op basis van oude wetgeving worden afgehandeld) momenteel gewoonweg niet in beeld / actueel.

Dienstverlening centraal

Hoewel bovenstaande berichtgeving natuurlijk niet als heel positief ervaren kan worden, kunnen we wel constateren dat in Gulpen-Witterm het vergunproces adequaat functioneert. Daarbij helpen en ondersteunen we onze inwoners, waar nodig en mogelijk binnen onze invloedssfeer, bij het doorlopen van het DSO en proberen we gezamenlijk de onvolkomenheden van het DSO te tackelen/ omzeilen.

Voor de planontwikkeling zullen we gebruik blijven maken van het TAM-IMRO-alternatief om daarmee ook initiatieven niet te laten stagneren.

Omgevingsplan nieuwe stijl

In Q4 2024 gaan we aan de slag met een eerste aanzet / pilot voor het nieuwe gebiedsdekkende omgevingsplan. In dat proces willen wij de gemeenteraad nadrukkelijk betrekken omdat hierbij principiële bestuurlijke keuzes gemaakt moeten worden omtrent o.a. regelsystematiek (vergunningvrij, melding, informatieplicht of vergunning) en ontwikkelperspectief (gedetailleerde of flexibele plan) in onze gemeente. Dit zal in de loop van 2025 plaatsvinden en het hele proces om te komen tot een gebiedsdekkend omgevingsplan zal enkele jaren in beslag nemen.

Themabijeenkomst raad 19 september 2024

In de geplande themabijeenkomst voor de gemeenteraad rondom de Omgevingswet zullen wij uw raad hierover verder informeren. Wij gaan dan verder inhoudelijk in op de ruimtelijke procedures zoals die gelden onder de Omgevingswet en de rol van de gemeenteraad daarbinnen. Wij hopen u daarbij allemaal te mogen begroeten en wensen u voor nu een fijn zomerreces.

Met vriendelijke groet,

burgemeester en wethouders van Gulpen-Wittem,
de locosecretaris, de burgemeester,

G.J.P.M. Paquaij

ing. N.H.C. Ramaekers-Rutjens